

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 14.6.2000

e-Europa 2002

Een informatiemaatschappij voor iedereen

Actieplan

opgesteld door de Raad en de Europese Commissie voor de Europese Raad van Feira

19-20 juni 2000

**eEurope
2002**

De context

Tijdens de op 23 en 24 maart 2000 te Lissabon gehouden Europese Raad werd het ambitieuze doel vastgesteld om van Europa de meest concurrerende en dynamische economie ter wereld te maken. Er werd op gewezen hoe dringend het is dat Europa gebruik gaat maken van de kansen van de nieuwe economie, in het bijzonder Internet.

Om dit doel te bereiken, hebben de staatshoofden en regeringsleiders de Raad en de Commissie verzocht om een "*...alomvattend actieplan e-Europa ... gebruik makend van een open coördinatie-methode op basis van benchmarking van nationale initiatieven in combinatie met het recente e-Europa-initiatief van de Commissie en haar mededeling ""Strategieën voor banen in de informatiemaatschappij""*".

Het e-Europa-initiatief¹ werd in december 1999 door de Europese Commissie gelanceerd met als doelstelling Europa online te brengen. Als aanvulling op e-Europa publiceerde de Commissie in januari 2000 ook een mededeling over "Strategieën voor banen in de informatiemaatschappij"². De globale richtsnoeren voor het economisch beleid³ begeleiden een en ander in economisch opzicht met de nadruk op goed functionerende kapitaalmarkten en meer concurrentie op de productmarkten om innovatie te bevorderen.

Naar aanleiding van de positieve ontvangst van e-Europa door de lidstaten, het Europees Parlement en de belangrijkste betrokkenen uit de sector, heeft de Commissie bij de **Europese Raad van Lissabon** van maart 2000 een voortgangsverslag ingediend. Op deze top hebben de staatshoofden en regeringsleiders zich vastgelegd op een aantal maatregelen, met bijbehorende agenda, om e-Europa op gang te krijgen⁴.

Reagerend op deze aanmoediging heeft de Commissie op 24 mei 2000 een ontwerp-actieplan aangenomen. Dit ontwerp is met de lidstaten besproken **met het oog op overeenstemming op de Europese Raad van Feira op 19-20 juni 2000**.

De doelstellingen

De bedoeling van dit actieplan is ervoor te zorgen dat de door de Europese Raad van Lissabon vastgestelde streefdoelen kunnen worden bereikt, door de daartoe benodigde maatregelen vast te stellen. In e-Europa werden oorspronkelijk tien gebieden vastgesteld waarvoor actie op Europees niveau voor toegevoegde waarde zou zorgen. Ten behoeve van dit actieplan zijn de belangrijkste doelgebieden herzien in het licht van de conclusies van de Europese Raad van Lissabon en de talrijke reacties, met name van het Europees Parlement en de lidstaten en gedurende de informele ministeriële conferentie over de informatie- en kennismaatschappij, die op 10-11 april te Lissabon werd gehouden.

---

¹ Voor de belangrijkste documentatie (on line niet altijd in het Nederlands beschikbaar) zie

http://europa.eu.int/comm/information_society/eeurope/documentation/index_en.htm

² http://europa.eu.int/comm/commissioners/diamantopoulou/doc/COM_2000_0048_F_NL_ACTE.pdf

³ <http://europa.eu.int/en/record/broad/index.htm>

⁴ <http://ue.eu.int/nl/info/eurocouncil/>

Dientengevolge zijn de actielijnen gegroepeerd rondom drie belangrijke doelstellingen.

1. Een goedkoper, sneller, veilig Internet

- a) Goedkopere en snellere Internettoegang
- b) Sneller Internet voor onderzoekers en studenten
- c) Veilige netwerken en slimme kaarten

2. Investeren in mensen en vaardigheden

- a) De Europese jeugd op weg naar het digitale tijdperk
- b) Werken in de kenniseconomie
- c) Deelneming van allen aan de kenniseconomie

3. Stimuleren van Internetgebruik

- a) Versnellen van e-handel
- b) Overheid online: elektronische toegang tot openbare diensten
- c) Gezondheidszorg online
- d) Europese digitale inhoud voor wereldomspannende netwerken
- e) Intelligente vervoersystemen

Een operationeel actieplan

Dit actieplan spitst zich toe op nauwkeurig omschreven maatregelen. De analyse van de ontwikkeling van de "nieuwe economie" en de gevolgen ervan, waarop in voorgaande documenten gedetailleerd werd ingegaan en die brede bevestiging vond op de Europese Raad van Lissabon, wordt daarbij als een gegeven beschouwd. Het actieplan is gericht op oplossingen en concentreert zich op **wat moet worden gedaan, door wie, en wanneer**.

Er zijn drie hoofdmethoden waarmee de e-Europa-doelstellingen zullen worden nagestreefd.

Versnelde opstelling van een geschikt juridisch kader – Op Europees niveau wordt een reeks wetgevingsvoorstellen voorbereid en besproken. e-Europa beoogt de goedkeuring daarvan te versnellen door voor alle betrokkenen een strakke agenda op te stellen.

Ondersteuning van nieuwe infrastructuur en diensten in heel Europa – Op dit punt hangen de ontwikkelingen vooral af van investeringen door de particuliere sector. Deze activiteiten kunnen worden gesteund door middel van Europese financiering, maar veel hangt af van de maatregelen van de lidstaten. Deze maatregelen mogen uiteraard niet ten koste van de begrotingsdiscipline gaan.

Toepassing van de open methode van coördinatie en benchmarking – Doel hiervan is ervoor te zorgen dat de maatregelen efficiënt worden uitgevoerd, de beoogde effecten hebben en in alle lidstaten de nodige aandacht krijgen. Dit proces zal volledig worden gecoördineerd met de algemene benchmarking in verband met de bijzondere Europese Raad die elk voorjaar zal plaatsvinden.

Met betrekking tot benchmarking zullen de Europese Commissie en de lidstaten voor eind 2000 een beperkt aantal e-Europa benchmarks vaststellen. Het verzamelen van gegevens zal van wezenlijk belang zijn. Er lopen thans verschillende initiatieven op het gebied van het vergaren van statistische gegevens op nationaal en internationaal niveau met betrekking tot de nieuwe, op kennis gebaseerde economie. Er zal, voor zover beschikbaar, gebruik worden gemaakt van gegevens van Eurostat en

de statistiekbureaus van de lidstaten. Industrieverenigingen en particuliere adviesbureaus produceren ook statistieken met betrekking tot de nieuwe economie. Deze statistieken beslaan echter niet alle relevante indicatoren en het is soms moeilijk de kwaliteit ervan te beoordelen, en evenmin zijn zij altijd met elkaar te vergelijken. In dergelijke gevallen zal gebruik worden gemaakt van specifieke enquêtes of studies om de gegevens aan te vullen. De resultaten van deze gegevensvergaring en van de monitoring van de specifieke doelstellingen van e-Europa zullen op de e-Europa website worden gepresenteerd⁵.

Het tijdschema

De noodzaak om met spoed en volgens een strikt tijdschema acties te ondernemen op gebieden die cruciaal zijn voor de nieuwe economie, behoort tot de voornaamste drijfveren van het e-Europa-initiatief. De aanpak van dit actieplan is zich juist op die acties te concentreren en zo te zorgen voor een snelle afbouw van de resterende belemmeringen. Daarom kent het actieplan een beslissende termijn, zijnde 2002, wanneer alle doelstellingen moeten zijn bereikt. Als Europa er niet in slaagt voor snelle veranderingen te zorgen, zal het te laat zijn om de ambitieuze doelstellingen van Lissabon te verwezenlijken.

Er zullen na 2002 beslist nog kwesties moeten worden opgelost. **Daarom moeten er beleidsopties voor de langere termijn komen, en de in het kader van e-Europa 2002 genomen maatregelen zullen lang daarna effect sorteren.** Dit geldt in het bijzonder met betrekking tot het beleid inzake onderzoek en ontwikkeling. Sommige e-Europa-gerelateerde onderzoeksprojecten kunnen pas na het einde van 2002 tot concrete resultaten leiden. Niettemin wordt het betrokken comité en de betrokken adviesgroep verzocht de prioriteiten van het programma "Een gebruikersvriendelijke informatiemaatschappij"⁶ bij te stellen om scherper op e-Europa af te stemmen en Europa's technologische positie in de informatiemaatschappij te versterken. Die bijstelling moet ook doorwerken in de toekomstige ontwikkeling van het onderzoeksbeleid in de Unie, inzonderheid met betrekking tot het 6e kaderprogramma.

Het internationale perspectief

De nieuwe economie is een mondiale ontwikkeling en meer bepaald wordt het Internet per definitie gekenmerkt door een pluriforme rechtsmacht, aangezien de inhoud en de diensten ervan over de gehele wereld toegankelijk zijn.⁷ Hoewel e-Europa op zich geen specifieke acties op internationaal gebied inhoudt, zal het gevolgen hebben voor het externe beleid van de Unie. Dit kan nu reeds worden opgemaakt uit het besluit van de landen van Midden- en Oost-Europa (LMOE) tijdens een recente conferentie in Warschau⁸ om tegen eind 2000 een werkprogramma op te stellen voor acties op de gebieden van e-Europa. Het e-Europa-initiatief moet deel gaan uitmaken van het uitbreidingsproces van de Unie.

e-Europa zal ook bijdragen tot de ontwikkeling van een sterker en actiever beleid betreffende de informatiemaatschappij op mondiaal niveau, inzonderheid door bepleiting van de Europese aanpak in fora als de G8, de OESO en de WTO. In de context van de elektronische handel zal prioriteit worden verleend aan mondiale samenwerking tussen regeringen en de particuliere sector, vooral bij de ontwikkeling van co-regulering.

---

⁵ http://europa.eu.int/comm/information_society/eeurope/index_nl.htm

⁶ <http://www.cordis.lu/ist/home.html>

⁷ Cf. voor een eerste analyse de mededeling van de Commissie "Versterking van de internationale samenwerking in de mondiale informatiemaatschappij".

⁸ Conclusies van de ministeriële conferentie over "Information society - Accelerating European Integration", Warschau, 11-12 mei 2000.

Europa moet een actieve rol spelen bij de ontwikkeling van een billijker informatiemaatschappij, die alle landen eerlijke integratiekansen biedt. De "digitale kloof" tussen ontwikkelde en ontwikkelingslanden dicht, is een belangrijke doelstelling van de EU. Om dit doel te bereiken, zal er met Europa's belangrijkste internationale partners en met het particuliere bedrijfsleven moeten worden samengewerkt.

De behoefte aan politieke inzet

De doelstellingen van e-Europa zullen alleen worden bereikt wanneer de lidstaten, het Europees Parlement en de Europese Commissie bereid zijn zich volledig in te zetten voor dit actieplan en de heroverweging van prioriteiten die daartoe nodig is. Niemand kan het zich permitteren achterover te leunen, zelfs al is men verder gevorderd dan anderen. Een e-Europa met twee snelheden moet worden voorkomen. **Elk van de lidstaten moet bereid zijn nieuwe prioriteiten te stellen,** passende middelen uit te trekken en belemmeringen weg te nemen om de streefdoelen te bereiken. Elk van de lidstaten zal de burgers op de ontluikende mogelijkheden van de digitale technologieën moeten wijzen om te helpen zorgen voor een daadwerkelijk inclusieve informatiemaatschappij. **Alleen door nu positieve actie te ondernemen kan uitsluiting van de informatiemaatschappij op Europees niveau worden vermeden.**

Doelstelling 1. Een goedkoper, sneller, veilig Internet

a) Goedkopere en snellere Internettoegang

De Europese Raad van Lissabon verzocht om:

- *"zo spoedig mogelijk in 2001" de werkzaamheden af te ronden in verband met de wetgevingsvoorstellen naar aanleiding van de herziening van het regelgevend kader inzake telecommunicatie;*
- *meer concurrentie in de lokale toegangsnetwerken vóór eind 2000, en de opsplitsing van het aansluitnet;*
- *tijdig en op doeltreffende wijze te voldoen aan de frequentievereisten voor toekomstige mobiele communicatiesystemen;*
- *de beschikbaarheid van goedkope hogesnelheidsnetwerken voor Internettoegang;*
- *volledig geïntegreerde en geliberaliseerde telecommunicatiemarkten tegen eind 2001.*

De uitdaging

Sedert de liberalisatie van telecommunicatiediensten op 1 januari 1998 zijn de tarieven voor langeafstands- en internationale gesprekken aanzienlijk afgenomen. De meeste klanten hebben echter toegang tot Internet via lokale lijnen, waarvoor de prijzen veel minder zijn gedaald, ten gevolge van onvoldoende concurrentie. De markt heeft tot nu toe vrij traag ingespeeld op de dringende behoefte aan nieuwe tariefmodellen, zoals vaste tarieven (flat-rate) of gratis toegang. Lagere prijzen zijn met name belangrijk voor het spoedig aanslaan van hogesnelheids-Internet voor multimedia-toepassingen, die nu beschikbaar is dankzij nieuwe technologieën zoals xDSL, kabel, glasvezel, digitale televisie en radiotechnologieën. **De Europese Raad van Lissabon heeft getuigd van een sterke politieke wil om te bewerkstelligen dat de kosten dalen.** De uitvoering van de aanbeveling van de Commissie over het opsplitsen van het aansluitnet is de snelste manier om snelle Internettoegang tegen concurrerende prijzen te bevorderen.

De leidende rol van Europa op het gebied van mobiele netwerken is een van zijn sterkste punten. Het aantal mobiele abonnees in Europa zal binnenkort groter zijn dan het aantal vaste lijnen. Steeds meer klanten zullen over mobiele toegang tot Internet kunnen beschikken. Snelle mobiele Internettoegang zal alleen mogelijk zijn via verbeterde netwerken van de tweede generatie (meer specifiek, gebruikmakend van GPRS- en EDGE-technologie⁹) en netwerken van de derde generatie. **Deze hogesnelheidstoegang zal uiteraard sterk prijsgevoelig zijn en daarom moet er worden gezorgd voor zoveel mogelijk concurrentie.**

De markt investeert reeds zwaar in nieuwe netwerken op concurrentiebasis. Verschillende lidstaten en het Europees Parlement hebben echter hun bezorgdheid geuit met betrekking tot afgelegen en

---

⁹ Enhanced Data GSM Environment en General Packet Radio Service.

minder ontwikkelde gebieden. **Het is essentieel dat de burgers in die regio's gelijkmatig toegang tot de moderne telecommunicatienetwerken kunnen krijgen.**

Wat betreft het Internet van de volgende generatie, met inbegrip van mobiel Internet, maakt de behoefte aan veel meer Internet-IP-adressen dat dringend moet worden overgeschakeld naar Internet-protocol versie 6 (IPv6), dat inderdaad in veel meer adressen voorziet dan de huidige versie 4. Voorts zullen voor de naar verwachting honderdvoudige toename van het Internetverkeer veel efficiëntere netwerken en pakketschakelingstechnologieën nodig zijn.

Het antwoord van e-Europa

Als antwoord op de vereiste convergentie en de veranderende markt- en technologische omstandigheden, komt de Commissie nu met een nieuw concurrentiebevorderend regelgevingskader, dat de concurrentie versterkt en rekening houdt met de steeds snellere ontwikkelingen in deze sector. **Al het mogelijke moet worden gedaan om ervoor te zorgen dat dit kader zo vroeg mogelijk in 2001 wordt vastgesteld.** Intussen moet de ontwikkeling van concurrentie in het aansluitnet voorrang krijgen. De Commissie heeft derhalve aanbevolen vóór eind 2000 het aansluitnet te ontbundelen. Daarnaast moeten de nodige frequenties voor draadloze multimediasystemen beschikbaar worden gemaakt. De Commissie zal de gepaste conclusies trekken uit het sectoronderzoek naar buitensporige prijzen voor huurlijnen dat werd uitgevoerd krachtens het communautaire mededingingsrecht.

Ervoor zorgen dat minder ontwikkelde regio's volop kunnen deelnemen aan de informatiemaatschappij is een prioriteit voor de Unie. Projecten die het aanslaan van nieuwe technologieën bevorderen, moeten derhalve een sleutelement worden in regionale ontwikkelingsplannen. Openbare investeringen in informatiemaatschappij-infrastructuur in minder ontwikkelde regio's kan gerechtvaardigd zijn in gevallen waar de markt tekort schiet, wanneer particuliere investeringen alleen niet winstgevend kunnen zijn. Deze investeringen mogen de concurrentie niet vervalsen en moeten technologisch neutraal zijn. De investeringen moeten door elke regio afzonderlijk worden bepaald, op basis van haar specifieke economische en sociale structuur. De Commissie heeft toegezegd binnen de structuurfondsen een hogere prioriteit toe te kennen aan op de informatiemaatschappij betrekking hebbende projecten. De Europese investeringsbank (EIB) heeft een vergelijkbare herziening van prioriteiten aangekondigd.

Met betrekking tot het Internet van de volgende generatie zal de Commissie een initiatief lanceren om de telecommunicatie-exploitanten en fabrikanten van apparatuur aan te zetten tot samenwerking met dienstenleveranciers en gebruikers om te **zorgen voor de snelle invoering en toepassing van IPv6.**

Actieplan e-Europa: een goedkoper, sneller, veilig Internet		
Maatregel	Betrokkene(n)	Termijn
Verlaging van de tarieven voor Internettoegang tot de laagste ter wereld door de mededinging te versterken en door duidelijke benchmarking op Europees en nationaal niveau.	lidstaten, Europese Commissie	eind 2001
Vaststelling van de vijf richtlijnen ¹⁰ voor het nieuwe regelgevingskader voor elektronische communicatie en bijbehorende diensten.	Raad, Europees Parlement, Europese Commissie	zo vroeg mogelijk in 2001
Vaststelling van de nieuwe richtlijn van de Commissie over mededinging in communicatiediensten ¹¹ .	Europese Commissie	eind 2001
Streven naar meer concurrentie tussen lokale toegangsnetwerken en naar ontbundeling van het aansluitnet.	lidstaten, Europese Commissie	eind 2000
Verbetering van de coördinatie van het Europese kader voor het frequentiebeleid.	Raad, Europees Parlement	eind 2001
Gecoördineerde toewijzing van frequenties voor draadloze multimediasystemen ¹² .	lidstaten, Europese Commissie	medio 2001
Waar nodig en zonder de mededinging te verstoren, moeten instrumenten voor openbare financiering verhoogde prioriteit geven aan de ondersteuning van ontwikkeling van informatie-infrastructuur en informatieprojecten, vooral in de minder ontwikkelde regio's.	lidstaten, Europese Investeringsbank, Europese Commissie, particuliere sector	eind 2000
Op gang brengen van volledige conversie naar IPv6 door middel van proef-invoering in Europa. De belangrijkste fabrikanten en telecommunicatiebedrijven zullen samen met dienstenaanbieders en gebruikers worden gemobiliseerd.	Europese Commissie, particuliere sector ¹³	eind 2001
Verlaging van de prijzen voor huurlijnen door meer concurrentie en door te zorgen voor uitvoering van de aanbeveling van de Commissie.	lidstaten	eind 2000

¹⁰ Deze richtlijnen betreffen het algemene kader, toegang en interconnectie, machtigingen en vergunningen, universele dienst en gegevensbescherming.

¹¹ Volledige titel: *Richtlijn van de Commissie tot wijziging en consolidering van Richtlijn 90/338 betreffende de mededinging op de markten voor elektronische communicatiediensten.*

¹² In de band 40,5 - 43,5 GHz, overeenkomstig het besluit van de Europese Radioconferentie (ERC) van 1.6.1999.

¹³ In heel dit actieplan hebben verwijzingen naar de particuliere sector niet alleen betrekking op het particuliere bedrijfsleven, maar ook op niet-gouvernementele organisaties, zoals consumentenorganisaties of gebruikersverenigingen.

b) Sneller Internet voor onderzoekers en studenten

De Europese Raad van Lissabon verzocht om:

- *het opzetten, tegen eind 2001, van een zeer snel trans-Europees netwerk voor elektronische wetenschappelijke communicatie, waarbij onderzoeksinstellingen en universiteiten, wetenschappelijke bibliotheken, wetenschappelijke centra en, geleidelijk, ook scholen onderling aan elkaar worden gekoppeld.*

De uitdaging

Hogesnelheidsnetwerken zullen nieuwe mogelijkheden bieden voor samenwerkend leren en onderzoek in en tussen de openbare en de particuliere sector. De heden in de academische wereld ontwikkelde toepassingen vormen vaak de basis voor de commerciële toepassingen van morgen. De lidstaten en de Commissie moeten erop toezien dat dit potentieel voor innovatie ten volle wordt benut.

Met het steeds snellere Internet krijgt een nieuw concept op het gebied van computers gestalte - gedistribueerde computerverwerking over netwerken. De ultieme vorm van dit concept wordt aangeduid met "World Wide Grid" (WWG). Dit concept houdt in dat de samenwerking tussen geografisch verspreide teams in alle wetenschappelijke disciplines en op alle terreinen van het bedrijfsleven kan worden bevorderd door het hen mogelijk te maken gegevens en computerinfrastructuur te delen, daarbij in real time samenwerkend. Ten behoeve van het WWG is nog meer ontwikkeling nodig, alsmede integratie en validatie van technologie die de naadloze integratie van netwerken, computers en opslagmedia in een geünificeerd systeem mogelijk maakt.

Het antwoord van e-Europa

De Commissie heeft onlangs in het kader van het vijfde kaderprogramma de activiteit onderzoeksnetwerken gelanceerd, waardoor 80 miljoen euro ter beschikking komt ten behoeve van de vergroting van de trans-Europese capaciteit tot 2,5 Gbit/s. **Europa moet meer investeren** om te zorgen voor een infrastructuur die werkelijk "state of the art" is en de technologieën die nodig zijn om deze infrastructuur volledig te kunnen benutten.

In januari 2000 publiceerde de Commissie een mededeling met de titel "Naar een Europese onderzoekruimte" waarin een betere gebruikmaking van elektronische netwerken door Europese wetenschappelijke gemeenschappen en de totstandbrenging van virtuele kenniscentra ("centres of excellence") als strategische prioriteiten worden aangemerkt.

Het IST-programma ondersteunt reeds projecten op het gebied van gedistribueerde computerverwerking, maar **er is nog een flinke inspanning vereist om deze technologie binnen het bereik van alle onderzoekers te brengen**. Daarom zal voor voldoende middelen worden gezorgd om de ontwikkeling van het WWG te ondersteunen.

Snellere Internet-backbones zullen onderzoekers en studenten geen significant betere prestaties bieden tenzij zij toegang krijgen tot hogesnelheidsverbindingen en kwalitatief hoogwaardige toepassingen, ondersteund door gebruikersvriendelijke en netwerkonafhankelijke interfaces. Dit houdt in dat **grote verbeteringen nodig zijn in de interne campusnetwerken om elektronisch samenwerken en innovatieve vormen van samenwerkend leren en onderzoek op lokaal niveau mogelijk te maken**.

Actieplan e-Europa: sneller Internet voor onderzoekers en studenten		
Maatregel	Betrokkene(n)	Termijn
Reserveren van voldoende middelen (naast de reeds toegewezen 80 miljoen euro voor het upgraden van de trans-Europese backbone waarmee de nationale onderzoek- en onderwijsnetwerken worden geïnterconnecteerd) voor de onderzoeksnetwerk-aspecten van het IST-programma, met als doel Europa wereldwijd leiderschap te verschaffen op het gebied van connectiviteit, en een ontwikkeling op gang te brengen naar een volledig optische backbone met verbeterde capaciteit, zowel wat bandbreedte als wat diensten betreft.	Europese Commissie, lidstaten	eind 2001
Upgraden van nationale onderzoeknetwerken om ervoor te zorgen dat alle onderzoekers en studenten in heel Europa gebruik kunnen maken van krachtige netwerken, b.v. met steun van de structuurfondsen en de EIB.	lidstaten, Europese Investeringsbank	eind 2001
Aanleggen van hogesnelheids-Internettoegang en -intranetten in universiteiten, b.v. met steun van de structuurfondsen en de EIB.	lidstaten, Europese Investeringsbank	eind 2001
Bevorderen van de WWG-technologie (World Wide Grid) door de ontwikkeling van middleware en de invoering van testbedden, gestuurd door de behoeften van een breed spectrum van wetenschappelijke gemeenschappen en gericht op integratie, validatie en aanslaan van de relevante technologie. Er zal voor voldoende financiering van deze activiteit worden gezorgd in het kader van het IST-programma. De Commissie zal via haar onderzoekprogramma's steun verlenen aan het doen aanslaan van de Grid-technologieën voor wetenschappelijke werkzaamheden en elektronische samenwerking op alle gebieden.	Europese Commissie, lidstaten	eind 2002

c) Veilige netwerken en slimme kaarten

De Europese Raad van Lissabon stelde dat:

- *het vertrouwen van de consument een bepalende factor is bij de ontwikkeling van de elektronische handel.*

De uitdaging

Veilige netwerken en veilige toegang met gebruikmaking van slimme kaarten zijn wezenlijke elementen bij het opbouwen van vertrouwen in elektronische handel bij de gebruikers. Er is vaak bezorgdheid geuit, onder andere door het Europees Parlement ¹⁴, met betrekking tot de mogelijk-

¹⁴ Het verslag Read over e-Europa benadrukte dat "... de ontwikkeling van veilige identificatie-

heid van inbreuken op de privacy van netwerkgebruikers. Daarnaast ontstaan nieuwe vormen van misdaad waarbij gebruik wordt gemaakt van de hulpmiddelen van de informatiemaatschappij. Nu Internet voor alle zakelijke en persoonlijke communicatie alomtegenwoordig wordt, neemt de gevoeligheid en de economische waarde van de inhoud van de verzonden informatie toe. **De economische schade die kan worden toegebracht door onderbrekingen in het functioneren van Internet (bijvoorbeeld door een virus of herhaalde "denial of service"-aanvallen) neemt steeds toe.**

De beveiliging moet hoge prioriteit genieten, maar zij kan kostbaar zijn en de snelheid van het netwerk vertragen. Daarom kunnen geen arbitraire oplossingen worden opgelegd, maar moet het zo veel mogelijk aan de markt worden overgelaten te bepalen wat voor de behoeften van de gebruikers een gepast niveau van beveiliging is. Veel gebruikers zijn echter niet goed op de hoogte van het relatieve gebrek aan privacy van hun transacties, noch van de wijzen waarop zij zichzelf kunnen beschermen. Er is met name niet genoeg gedegen informatie beschikbaar over de betrouwbaarheid van producten.

Aan de aanbodzijde zijn er veel kwalitatief hoogwaardige Europese beveiligingsproducten op de markt. Nieuwe technologieën worden ontwikkeld en de industrie is voortdurend in ontwikkeling. Er zijn echter problemen met betrekking tot de **integratie van die producten** in de dominante besturingssystemen en toepassingssoftware en met betrekking tot hun algemene interoperabiliteit.

In Europa kan de Unie reeds bogen op een wijdverspreide toepassing van slimme kaarten, maar de markt is wel gefragmenteerd, zowel over landen als over sectoren. Er zijn meer inspanningen nodig om het gebruik ervan in heel de Unie en in de toetredende landen te versnellen, te consolideren en te harmoniseren.

Het antwoord van e-Europa

Het e-Europa-initiatief wil gerichte actie ondernemen op drie hoofdgebieden.

- Grotere beschikbaarheid van oplossingen voor Internetveiligheid

De complexiteit en het toenemende belang van veiligheidsaangelegenheden op het Internet vergen een algemene aanpak. De hoofdverantwoordelijkheid om te zorgen voor bredere bekendheid en invoering van beveiligingsproducten ligt duidelijk bij de industrie. Er zijn echter gebieden waarop deze zeer jonge industrie baat kan hebben bij inspanningen van de openbare sector om haar ontwikkeling te ondersteunen. Daarnaast moet de openbare sector als katalysator optreden om Internetstoringen te voorkomen. **De voorgestelde maatregelen zijn derhalve vooral gericht op het stimuleren en versterken van particuliere initiatieven.**

Betere coördinatie bij het bestrijden van cybercriminaliteit

Op 15-17 mei 2000 werd te Parijs een G-8-conferentie over veiligheid en vertrouwen in de cyber-ruimte georganiseerd. Er zijn plannen voor een conventie van de Raad van Europa over cyber-criminaliteit en de Europese Commissie is thans bezig met de voorbereiding van een mededeling

---

systemen, systemen ter waarborging van de vertrouwelijkheid van de berichten en methoden om veranderingen daarin tegen te gaan, van het grootste belang zijn voor de ontwikkeling van een digitaal, concurrerend en mobiel e-Europa".

over dit onderwerp. e-Europa beoogt **een beter coördinatiemechanisme** dat moet leiden tot meer discussie en samenwerking over dit zeer belangrijke onderwerp.

- Veiliger toegang tot elektronische diensten door het bevorderen van het gebruik van slimme kaarten, in alle vormen

De slimme kaart (chipkaart of smartcard) is een activerende technologie die het mogelijk maakt de geheimhouding en privacy van de dienstverlening in de informatiemaatschappij te verbeteren. Zij nemen velerlei vormen aan - b.v. SIM, draad-/contactloos, ingebedde en "wearable" apparatuur - en zij dienen tal van mogelijkheden - toegang, identificatie, authenticatie, betaling. Er is reeds een initiatief gelanceerd op de "smartcard"-Top van Lissabon op 11 april 2000 en de industrie heeft zich bijzonder bereid getoond tot gemeenschappelijke inspanningen. Er werd een **handvest voor slimme kaarten** vastgesteld met een gedetailleerd werkplan en de deelnemers kwamen overeen een groep op hoog niveau in te stellen om gemeenschappelijke ontwikkelingen bij de invoering van slimme kaarten in de Europese Unie op gang te brengen en te ondersteunen.

Actieplan e-Europa: veilige netwerken en slimme kaarten		
Maatregel	Betrokkene(n)	Termijn
<p>Verbetering van de algemene veiligheid van online-transacties door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • te zorgen voor de beschikbaarheid van producten (in het bijzonder netwerkkaarten, software en routers) die in staat zijn veilige transmissie op basis van IPSec en IPv6 te ondersteunen; • steun te verlenen aan op initiatief van de industrie plaatsvindende veiligheidscertificatie via gecoördineerde inspanningen en wederzijdse erkenning, met inbegrip van certificatie van beroepsbeoefenaars op het gebied van de informatiebeveiliging; • technologieën te bevorderen die de privacy verbeteren en de invoering daarvan te ondersteunen, met inbegrip van passende codes en geconsolideerde praktijken; • publieke/private samenwerking betreffende de betrouwbaarheid van informatie-infrastructuur (met inbegrip van de ontwikkeling van alarm-systemen) te stimuleren en de samenwerking tussen nationale "computeralarmcentrales" te verbeteren. 	<p>particuliere sector, Europese Commissie, lidstaten</p>	<p>eind 2001</p>
<p>Bevordering van de ontwikkeling en invoering van beveiligingsplatforms op basis van "open source"-software ten behoeve van daadwerkelijke "plug and play".</p>	<p>particuliere sector, lidstaten, Europese Commissie</p>	<p>eind 2002</p>
<p>Ontwikkeling van een gecoördineerde Europese aanpak van cybermisdad.</p>	<p>lidstaten, Europese Commissie</p>	<p>eind 2002</p>

Beschikbaarheid van een kern van gemeenschappelijke specificaties voor de interoperabiliteit en veiligheid van slimme kaarten.	particuliere sector, normalisatie-organisaties, Europese Commissie	eind 2000
Verbetering van de menselijke interface van veilige slimme-kaart-eindapparatuur, inclusief bruikbaarheid voor mensen met speciale behoeften en ondersteuning van meertaligheid.	particuliere sector, normalisatie-organisaties, Europese Commissie	eind 2001
Beschikbaarheid van kostenefficiënte slimme-kaart-oplossingen om veilige elektronische transacties mogelijk te maken.	particuliere en openbare sector	eind 2002

Doelstelling 2: Investeren in mensen en vaardigheden

a) De Europese jeugd op weg naar het digitale tijdperk

De Europese Raad van Lissabon stelde de volgende eisen:

- *elke burger moet beschikken over de nodige vaardigheden om in de nieuwe informatie-maatschappij te kunnen leven en werken;*
- *de lidstaten zorgen ervoor dat alle scholen in de Unie eind 2000 toegang hebben tot Internet en multimedia;*
- *de lidstaten zien erop toe dat alle hiervoor vereiste docenten eind 2002 geschoold zijn in het gebruik van Internet en multimedia;*
- *scholen worden geleidelijk verbonden met het zeer snelle trans-Europese netwerk voor elektronische wetenschappelijke communicatie, dat vóór eind 2001 moet worden opgezet;*
- *de Europese onderwijs- en opleidingsstelsels moeten worden aangepast aan de kennis-maatschappij.*

De uitdaging

De lidstaten boeken duidelijk zichtbare vooruitgang bij het aansluiten van scholen op Internet. Er moet echter nog meer gebeuren, met name

- moet er een voldoende aantal computers en snelle Internetverbindingen zijn;
- moeten de geïnstalleerde apparatuur en beschikbare programmatuur, inhoud en diensten overeenstemmen met de onderwijsbehoeften;
- moet het daadwerkelijke gebruik van deze nieuwe hulpmiddelen worden gewaarborgd door goed opgeleide leraren en door aanpassing van de curricula, zowel van de leraren als van de leerlingen.

Het antwoord van e-Europa

De belangrijkste verantwoordelijkheid voor het bereiken van de doelstellingen ligt bij de lidstaten. De rol van de Commissie is de lidstaten te steunen door te zorgen voor een algemene stimulans, door te helpen bij de coördinatie van de inspanningen, door het bevorderen van het relevante gebruik van nieuwe technologieën en toepassingen, alsmede door het financieren van de verspreiding van beste praktijken en grensoverschrijdende netwerken tussen scholen. Een belangrijke toegevoegde Europese waarde bestaat in de garantie dat technologische oplossingen, programmatuur en inhoud niet geïsoleerd op nationaal niveau worden ontwikkeld. **De lidstaten moeten van elkaars ervaringen kunnen leren en op elkaars resultaten voortbouwen**

Het aanpassen van de scholen aan de vereisten van het digitale tijdperk mag niet plaatsvinden ten koste van andere prioriteiten. Internet zal geen oplossing bieden voor de bestaande dagelijkse problemen, bijvoorbeeld met betrekking tot de beschikbaarheid van leraren, financiële middelen en infrastructuur. Daarom zullen aanvullende **financiële middelen beschikbaar moeten worden gemaakt** om de ambitieuze doelstelling te realiseren dat alle leerlingen in staat worden gesteld

digitaal geletterd te zijn wanneer zij de school verlaten. De industrie moet ook worden aangemoedigd een actievere rol te spelen door middel van innovatieve en effectieve openbaar/particuliere samenwerkingsverbanden.

De Commissie zal **specifieke onderwijsmaatregelen samenbrengen in een aanvullend initiatief betreffende e-onderwijs** dat thans wordt gelanceerd. Dit initiatief zal de doelstellingen van e-Europa inpassen in een op het onderwijs georiënteerd kader en zal ingaan op het verzoek van de Raad van Lissabon om de onderwijs- en opleidingssystemen van Europa aan te passen aan de kennismaatschappij.

Actieplan e-Europa: de Europese jeugd op weg naar het digitale tijdperk		
Maatregel	Betrokkene(n)	Termijn
Alle scholen, leerkrachten en studenten voorzien van gemakkelijke toegang tot Internet en multimedia-bronnen, waar nodig met de hulp van de structuurfondsen.	lidstaten	eind 2001
Geleidelijk aan de scholen verbinden met de onderzoeknetwerken, waar nodig met de hulp van de structuurfondsen.	lidstaten	eind 2002
Zorgen voor de beschikbaarheid van ondersteunende diensten en onderwijs-hulpbronnen op Internet, evenals platforms voor e-onderwijs, ten behoeve van leraren, leerlingen en ouders (bijvoorbeeld toegang voor kansarme kinderen, toegang tot gedigitaliseerd cultureel erfgoed, meertalige multimedia-leer-materialen, het Europese "open software"-initiatief, verzameling van beste praktijken). De Europese Commissie moet deze inspanningen steunen via de programma's voor onderwijs, opleiding en cultuur en moet voorzien in voldoende financiering in het kader van het IST-programma.	lidstaten, Europese Commissie	end 2002
Voorzien in opleiding, waar nodig met de hulp van de structuurfondsen, van alle leerkrachten, en met name de leerkrachtenopleidingen aanpassen en leerkrachten de nodige stimulansen bieden om daadwerkelijk gebruik te maken van digitale technologieën in het onderwijs. De Europese Commissie zal zorgen voor uitwisseling van beste praktijken en de onderzoeksinspanningen coördineren via de onderwijs-, opleidings- en IST-programma's.	lidstaten	eind 2002
Aanpassing van de leerprogramma's van scholen om nieuwe manieren van leren met gebruikmaking van informatie- en communicatietechnologie mogelijk te maken.	lidstaten	eind 2002
Ervoor zorgen dat alle leerlingen in staat worden gesteld digitaal geletterd te zijn wanneer zij de school verlaten. De Europese Commissie zal proefprojecten en de uitwisseling van beste praktijken ondersteunen en onderzoeksinspanningen coördineren via de IST- en onderwijsprogramma's.	lidstaten, Europese Commissie	eind 2002

b) Werken in de kenniseconomie

De Europese Raad van Lissabon is tot de volgende conclusies gekomen.

- *Er zijn toenemende lacunes in de vaardigheden, met name op het gebied van de informatietechnologie waar steeds meer banen niet worden ingevuld.*
- *De Europese onderwijs- en opleidingsstelsels moeten worden aangepast aan de behoeften van de kennismaatschappij om leer- en opleidingsmogelijkheden te bieden die zijn toegesneden op de doelgroepen, alsmede op werkenden wier vaardigheden door de snelle veranderingen dreigen te worden voorbijgestreefd.*
- *Levenslang leren moet een hogere prioriteit krijgen als basiscomponent van het Europees maatschappelijk model.*
- *Er bestaat behoefte aan een sterke groei van de investeringen per capita in menselijke hulpbronnen.*
- *Er moet in een Europees kader worden bepaald welke basisvaardigheden via permanente educatie moeten worden verschaft, en er moet een Europees diploma voor basisvaardigheden op IT-gebied komen, met gecentraliseerde certificeringsprocedures.*
- *Er moet worden gezorgd voor flexibiliteit door middel van een soepel beheer van arbeidstijd en de combinatie van werk en gezin moet worden vergemakkelijkt.*

De uitdaging

In Lissabon is duidelijk gesteld dat voor het bereiken van volledige werkgelegenheid een radicale transformatie van de economie en van de vaardigheden vereist is om de kansen van de nieuwe economie te kunnen benutten.

De eerste uitdaging is gelegen op het gebied van onderwijs en opleiding. Onderwijs zal een belangrijke bijdrage leveren aan het ontwikkelen van de nieuwe vaardigheden, maar de resultaten daarvan zullen uiteraard slechts op langere termijn zichtbaar worden. Er moet dan ook meer worden gedaan. Ten eerste op het gebied van personeel voor de informatietechnologie, omdat uit studies over de lacunes in de vaardigheden naar voren komt dat er in Europa thans zo'n 800.000 vacatures zijn; dit cijfer kan naar verwachting tegen 2003 tot 1,7 miljoen oplopen wanneer geen actie wordt ondernomen¹⁵. De uitdaging gaat echter nog verder dan te kunnen voldoen aan de vraag om IT-krachten. Digitale geletterdheid is een essentieel element van het aanpassingsvermogen van arbeidskrachten en het vermogen van alle burgers om werk te krijgen of te houden. In deze context zal de verantwoordelijkheid van de ondernemingen voor opleiding op de werkplek van cruciaal belang zijn voor levenslang leren. Er kan worden gedacht aan onderscheidingen voor bedrijven die bijzonder succesvol zijn op het gebied van de ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen.

De tweede uitdaging bestaat erin de werkgelegenheidsgraad tegen 2010 zo dicht mogelijk in de buurt van 70% te brengen. Hiervoor zijn maatregelen vereist om de arbeidsmarktkansen te bevorderen van groepen waarvan de arbeidsparticipatie momenteel het laagst is, met name vrouwen en ouderen. Werk kan aantrekkelijker en toegankelijker worden gemaakt door middel van flexibele arbeidsregelingen, zoals telewerken. Er moeten speciale inspanningen worden gedaan om vrouwen naar IT-beroepen te trekken, waar zij sterk ondervertegenwoordigd zijn en in de meeste landen een nagenoeg onaangeboorde hulpbron vertegenwoordigen.

---

¹⁵ *Europe's Growing IT Skills Crisis*, een speciaal verslag van IDC.

De derde uitdaging is gelegen in het moderniseren van de organisatie van de arbeid. Grotere flexibiliteit biedt werkenden de technologische voordelen van variabele werktijden en werkplek. De sociale partners zouden moeten worden aangemoedigd hiertoe bij te dragen door het ondersteunen van overeenkomsten inzake flexibel werk, ten voordele van zowel werkgevers als werknemers.

Het antwoord van e-Europa

Maken dat werknemers inzetbaar en aanpasbaar zijn in de nieuwe economie, met name door het aanleren van vaardigheden en een andere organisatie van het werk, is in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de lidstaten en de sociale partners. De Commissie speelt een belangrijke coördinerende rol binnen het Europese Werkgelegenheidsproces dat gebaseerd is op het opstellen van werkgelegenheidsrichtsnoeren op Europees niveau die in nationale actieplannen voor de werkgelegenheid vertaald worden. Ingevolge de Europese Raad van Lissabon zullen **de doelstellingen van de informatiemaatschappij in de werkgelegenheidsrichtsnoeren extra aandacht krijgen**.

De Groep op hoog niveau werkgelegenheids- en sociale dimensie van de informatiemaatschappij (ESDIS), samengesteld uit vertegenwoordigers van de lidstaten, zal jaarlijks de vooruitgang op dit gebied evalueren door monitoring van de hieronder vermelde maatregelen en zal bijdragen tot de algemene beoordeling van het werkgelegenheidseffect van het actieplan e-Europa.

Behalve deze acties zullen **verdere inspanningen** vereist zijn **om het hoofd te bieden aan de problemen van degenen die van de informatiemaatschappij en de arbeidsmarkt dreigen te worden uitgesloten**. In openbare ruimtes - bibliotheken, arbeidsbureaus, scholen - moeten Internet-terminals met opleidingsmogelijkheden ter plaatse worden geïnstalleerd om de toegang voor allen te waarborgen en de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt te vergroten.

Actieplan e-Europa: werken in de kenniseconomie		
Maatregel	Betrokkene(n)	Termijn
De beroepsbevolking via levenslang leren de kans geven digitaal geletterd te zijn.	sociale partners, lidstaten, particuliere sector	eind 2002
Aanzienlijke toename van opleidingsplaatsen en -cursussen in informatietechnologie en bevordering van gendergelijkwaardigheid in dergelijke cursussen (zowel op het werk als in het onderwijs), waar nodig met steun uit de Europese sociale fondsen.	lidstaten, sociale partners, particuliere sector, Europese Commissie	eind 2002
Opstellen van een Europees diploma voor basisvaardigheden informatietechnologie, met gedecentraliseerde certificatieprocedures	lidstaten, Europese Commissie	eind 2001
Ondersteuning van grotere flexibiliteit op de werkplek, b.v. door telewerken en deeltijdwerk, waar nodig door middel van overeenkomsten tussen sociale partners en gesteund door de lidstaten.	sociale partners, lidstaten, particuliere sector	eind 2000
Bevordering van een netwerk van onderwijs- en opleidingscentra voor vraaggestuurde opleiding en bijscholing van postuniversitaire in informatie- en communicatietechnologie.	sociale partners, Europese Commissie, lidstaten	eind 2002

Terbeschikkingstelling van voor het publiek toegankelijke Internetaansluitingen in openbare ruimten en oprichting van multimediacentra in alle gemeenschappen die toegang bieden tot opleiding en faciliteiten voor elektronisch werken, waar nodig met de steun uit de structuurfondsen.	lidstaten	eind 2001
---	-----------	-----------

c) Deelneming van allen aan de kenniseconomie

De Europese Raad van Lissabon heeft verklaard dat:

- *bijzondere aandacht moet worden besteed aan gehandicapten en uitsluiting van informatie moet worden verhinderd.*

De uitdaging

De implicatie van de conclusies van Lissabon is dat e-Europa de actie e-participatie op een breder front moet voeren. Maatregelen op dit gebied zullen bijdragen tot het nieuwe communautaire initiatief ter bevordering van sociale insluiting, dat eveneens door **de Europese Raad van Lissabon** is gelanceerd. De hoofdthema's zijn uitgebreid besproken op de recente ministeriële conferentie in Lissabon.

Naarmate overheidsdiensten en belangrijke publieke informatie steeds meer online beschikbaar komen, wordt de toegankelijkheid van websites van de overheid voor alle burgers even belangrijk als de toegankelijkheid van openbare gebouwen. Ten aanzien van burgers met speciale behoeften bestaat de uitdaging erin te zorgen voor een zo breed mogelijke toegang tot informatietechnologie in het algemeen en voor compatibiliteit daarvan met assistentietechnologie. Voorts kunnen nieuwe technologieën vaak gemakkelijker door iedereen te gebruiken zijn als de bruikbaarheidseisen van alle potentiële gebruikers van bij het begin in het ontwerpproces worden meegenomen.

Het antwoord van e-Europa

Er zullen inspanningen moeten worden geleverd om de problemen aan te pakken van degenen die om diverse redenen, zoals armoede of onvoldoende inzicht of opleiding, niet ten volle profijt kunnen trekken van de informatiemaatschappij. Aan de maatregelen tegen uitsluiting van informatie moet hoge politieke prioriteit worden verleend om de e-Europa-doelstelling "een informatiesamenleving voor iedereen" te verwezenlijken.

Met betrekking tot het specifieke gebied van de toegang voor mensen met speciale behoeften zal de groep op hoog niveau werkgelegenheids- en sociale dimensie van de informatiemaatschappij (ESDIS) in samenwerking met de Commissie zich buigen over **wetgeving en standaarden** die relevant zijn voor de informatiemaatschappij **en de ontwikkeling ervan volgen** om ervoor te zorgen dat zij in overeenstemming zijn met de beginselen inzake toegankelijkheid.

Websites van de overheid en de inhoud daarvan **moeten** in de lidstaten en in de Europese instellingen **zo worden ontworpen dat zij toegankelijk zijn**, zodat burgers met een handicap toegang tot informatie kunnen krijgen en ten volle kunnen profiteren van het potentieel van digitale dienstverlening door de overheid ("e-overheid").

Met betrekking tot het meenemen van toegankelijkheid bij het ontwerpen van alle informatie-maatschappijtechnologieën is de opleiding van ontwerpers op dit gebied vrij nieuw en daardoor fragmentarisch over Europa verspreid. Er blijft nog veel ruimte voor **wederzijds leren tussen expertisecentra** om te komen tot een gecoördineerde kwaliteitsaanpak.

Actieplan e-Europa: deelneming van allen aan de op kennis gebaseerde economie		
Maatregel	Betrokkene(n)	Termijn
Efficiëntere coördinatie van het beleid ter voorkoming van uitsluiting van informatie op Europees niveau door benchmarking van de prestaties en uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten	lidstaten, Europese Commissie	eind 2001
Publicatie van "ontwerpen voor iedereen"-normen met het oog op de toegankelijkheid van informatietechnologieproducten, met name om de inzetbaarheid en de sociale insluiting van mensen met speciale behoeften te verbeteren.	Europese Commissie, particuliere sector	eind 2002
Toetsing van relevante wetgeving en normen op hun overeenstemming met de beginselen inzake toegankelijkheid.	lidstaten, Europese Commissie	eind 2002
Vaststelling van de Web Accessibility Initiative (WAI)-richtsnoeren voor websites van de overheid.	Europese Commissie, lidstaten	eind 2001
Oprichten en in een netwerk bijeenbrengen van nationale expertisecentra op het gebied van "ontwerpen voor iedereen" en opstellen van aanbevelingen voor een Europees leerplan voor ontwerpers en technici.	Europese Commissie, lidstaten	eind 2002

Doelstelling 3: Stimuleren van Internetgebruik

a) Versnellen van e-handel

De Europese Raad van Lissabon kwam tot de volgende conclusies.

- *De Raad en het Europees Parlement moeten de voorgestelde wetgeving over elektronische handel tegen eind 2000 vaststellen; de lidstaten moeten vaart zetten achter de omzetting daarvan in nationale wetgeving; die tegen 2001 moet zijn afgerond.*
- *De Commissie en de Raad moeten nagaan hoe het vertrouwen van de consument in elektronische handel kan worden bevorderd, met name via alternatieve systemen voor geschillenbeslechting.*
- *De Commissie, de Raad en de lidstaten moeten ervoor zorgen dat tegen 2003 aanbestedingen van overheidsopdrachten van de Gemeenschap en nationale overheden on line kunnen plaatsvinden.*
- *De snelheid van de technologische veranderingen zou in de toekomst een nieuwe en meer flexibele benadering op het gebied van de regelgeving kunnen vereisen.*

De uitdaging

De elektronische handel tussen bedrijven ("business to business" of B2B e-handel) ontwikkelt zich nu al op dynamische wijze; de bedrijven passen hun manier van werken daartoe drastisch aan in tal van sectoren: bankwezen, verzekeringen, autofabricage enz. Hierdoor vindt een fundamentele verandering plaats in het functioneren van bedrijven in alle sectoren van de economie, zowel de "oude" als de "nieuwe". Het is belangrijk dat het MKB hierbij geen achterstand oploopt en over de nationale grenzen heen actief wordt.

De handel tussen bedrijven en consumenten (B2C e-handel) is langzamer gegroeid, ofschoon door de komst van mobiele elektronische handel het potentieel daarvan moet kunnen toenemen. B2C e-handel doet echter een aantal problemen rijzen op het gebied van de regelgeving.

- Er blijven verschillen bestaan in de juridische situatie, wat moeilijkheden veroorzaakt voor bedrijven, vooral uit het MKB, die zaken doen in de gehele Unie.
- Het vertrouwen van de consument moet worden versterkt, om de elektronische handel zijn volle potentieel te doen realiseren.

Omdat elektronische handel door een pluriforme rechtsmacht gekenmerkt wordt, liggen de uitdagingen niet alleen op Europees, maar ook op mondiaal niveau. Europa moet zorgen voor een gecoördineerde benadering van de lopende internationale besprekingen.

Elektronische handel biedt mogelijkheden om de efficiëntie van overheidsopdrachten te verbeteren. Ook de kansen voor het MKB om deze markt in de gehele Unie te betreden, worden erdoor

verbeterd. **Elektronisch aanbesteden heeft bij overheidsdiensten nog geen brede ingang gevonden.** Er moeten inspanningen worden geleverd om de juridische situatie te verhelderen en het administratieve systeem te herstructureren.

Het antwoord van e-Europa

Om een interne markt voor elektronische handel tot stand te brengen, heeft de Commissie reeds een aantal wetgevingsmaatregelen voorgesteld. De aanstaande vaststelling door de Raad van de verordening inzake "goederen voor tweërlei gebruik", waardoor onder andere een interne markt voor beveiligingsproducten ontstaat, en de snelle vaststelling van de richtlijn inzake elektronische handel zijn zeer positieve tekenen. **De resterende voorstellen moeten zo spoedig mogelijk worden aangenomen** en de lidstaten moeten ze met spoed in nationale wetgeving omzetten. De invoering van de domeinnaam ".eu" zal verder bijdragen tot de ontwikkeling van een interne markt voor elektronische handel.

Met betrekking tot het vertrouwen van de consument ontwikkelt de particuliere sector een reeks initiatieven - betrouwbaarheidskeurmerken, privacyverklaringen enz. - die voor bedrijven en consumenten echter moeilijk te beoordelen zijn. Er is dan ook behoefte aan **gemeenschappelijke criteria en doorzichtigheid**. Voorts moeten bedrijfs- en consumentenorganisaties flink investeren in de ontwikkeling van zelfregulering en alternatieve wijzen van geschillenbeslechting. Dergelijke inspanningen zullen alleen worden geleverd als die organisaties daartoe voldoende gestimuleerd worden.

De overheid moet het elektronisch aanbesteden uitbreiden. De noodzakelijke aanpassingen van de wetgeving zullen op Europees niveau worden aangebracht en de Europese Commissie zal zowel de ontwikkelingen in de lidstaten volgen als **belangrijke inspanningen leveren om een groot deel van haar eigen aanbestedingen on line te verrichten**.

Actieplan e-Europa: versnellen van e-handel		
Maatregel	Betrokkene(n)	Termijn
Vaststelling van in voorbereiding zijnde EU-wetgeving inzake: <ul style="list-style-type: none"> • auteursrecht, • verkoop of afstand van financiële diensten, • elektronisch geld, • rechtsmacht. 	Raad, Europees Parlement	eind 2000
Verhoging van het vertrouwen van de consument in elektronische handel, in samenwerking met consumentenverenigingen, het bedrijfsleven en de lidstaten. Bevordering van alternatieve geschillenbeslechting, betrouwbaarheidskeurmerken en effectieve gedragscodes door samen met belanghebbenden te werken aan de ontwikkeling van algemene principes en door adequate stimulansen te geven. Via een door de Commissie beheerd "online e-vertrouwensforum" zullen zoveel mogelijk belanghebbenden bij dit proces worden betrokken. De Commissie en de lidstaten moeten het EEJ-net ¹⁶ dat alternatieve systemen voor geschillenbeslechting verbindt verder ontwikkelen, en via het IST-programma proefprojecten op Europees niveau opzetten.	particuliere sector, Europese Commissie, lidstaten	eind 2000

¹⁶ EEJ-net staat voor Europees buitengerechtelijk netwerk.

Stimulering door de Commissie van grotere flexibiliteit in de regelgeving op het gebied van elektronische handel door meer uit te gaan van co- en zelfregulering, onder andere door samenwerking met betrokken groepen uit het bedrijfsleven zoals de Global Business Dialogue ¹⁷ .	Europese Commissie, lidstaten, particuliere sector	eind 2000
Verbetering van de rechtszekerheid voor MKB-bedrijven die waar ook in de Unie e-diensten aanbieden door middel van een online-informatiedienst en voorlichtingsacties.	Europese Commissie	eind 2000
Stimulansen voor MKB-bedrijven om "digitaal" te gaan werken door gecoördineerde netwerkactiviteiten voor de uitwisseling van kennis, beste praktijken, e-handel-paraatheid en benchmarking. "Referentiecentra" zouden het MKB kunnen helpen bij het opnemen van e-handel in ondernemingsstrategieën.	particuliere sector, Europese Commissie, lidstaten	eind 2002
Totstandbrenging van een topniveaudomeinnaam ".eu".	Europese Commissie, Raad, Europees Parlement	eind 2000
Vaststelling van twee richtlijnen inzake overheidsopdrachten waarin bepalingen worden opgenomen om juridische belemmeringen voor elektronisch aanbesteden op te heffen.	Raad, Europees Parlement	medio 2001
Oprichting van elektronische marktplaatsen voor overheidsopdrachten.	lidstaten, Europese Commissie, particuliere sector	eind 2001
Vaststelling van een richtlijn inzake de belasting over de toegevoegde waarde (BTW) op bepaalde diensten die met elektronische middelen worden verleend om te zorgen voor verenigbaarheid van het Europees BTW-stelsel met elektronische handel, met name om te komen tot gelijke spelregels voor Europese inhoudleveranciers.	Europese Commissie, Raad, Europees Parlement	zo spoedig mogelijk in 2001

b) On line-overheid: elektronische toegang tot openbare diensten

In de conclusies van **de Europese Raad van Lissabon** wordt verzocht om:

- *inspanningen door overheidsdiensten op alle niveaus om nieuwe technologieën te gebruiken teneinde de informatie zo toegankelijk mogelijk te maken;*
- *algemene elektronische toegang tot belangrijke basisoverheidsdiensten tegen 2003.*

De uitdaging

Digitale technologieën bieden de mogelijkheid om de schat aan informatie in de overheidssector gemakkelijker toegankelijk te maken en opnieuw te gebruiken. Elektronisch bestuur kan de oude organisatie van de overheidssector veranderen en zorgen voor snellere, klantvriendelijkere verlening van diensten. Dit kan de efficiëntie verhogen, de kosten drukken, de doorzichtigheid vergroten en standaard administratieve procedures voor burgers en bedrijven bespoedigen. Elek-

¹⁷ www.gbde.org/

tronische toegang kan ook een belangrijke bijdrage leveren tot het bespoedigen van de overgang naar de informatiemaatschappij door Internetdiensten te bevorderen die voor Europeanen relevanter zijn. **De uitdaging voor de overheidsdiensten bestaat erin dat zij zich snel aan de nieuwe werkmethoden aanpassen** en nieuwe innovatieve werkwijzen mogelijk maken, inclusief samenwerkingsverbanden met de particuliere sector.

Dit potentieel wordt momenteel echter niet gerealiseerd. De omschakeling naar elektronische interactie impliceert grote veranderingen in de interne werking van overheidsdiensten, die soms moeilijk zijn door te voeren. Voorts wordt de ontwikkeling van pan-Europese diensten beperkt door de uiteenlopende toegangsregels in de Unie.

Het antwoord van e-Europa

Uit het overleg in verband met het Groenboek over overheidsinformatie in de informatiemaatschappij is gebleken dat de toegang, verspreiding en exploitatie van overheidsinformatie in Europa moeten worden verbeterd. Als antwoord daarop beoogt het initiatief e-Europa **ervoor te zorgen dat de burgers gemakkelijk toegang krijgen tot essentiële openbare gegevens** en tevens om line-interactie tussen burgers en overheid te bevorderen.

De uitdaging de efficiëntie in de overheidssector te verbeteren, betekent dat de **interne organisatie van en de elektronische uitwisseling tussen instellingen** opnieuw moeten worden bekeken. Alle EU-instellingen zouden pioniers moeten zijn in het gebruik van informatietechnologie ter bevordering van efficiëntie, openheid en goede dienstverlening aan de Europese burger. De lidstaten en de Commissie hebben op dit gebied samengewerkt door middel van het IDA-programma (uitwisseling van gegevens tussen overheidsdiensten) dat de basis zal vormen voor de ontwikkeling van pan-Europese diensten en de uitwisseling van beste praktijken. Daarnaast zijn er in het kader van het EU-kaderprogramma nieuwe toepassingen ontwikkeld, die innovatieve oplossingen kunnen ondersteunen. Tenslotte zal **de Commissie zelf in de context van de hervorming van deze instelling haar procedures herzien om beter gebruik te maken van digitale technologieën.**

Actieplan e-Europe - Overheid on line - elektronische toegang tot openbare diensten		
Maatregel	Betrokkene(n)	Termijn
On line brengen van essentiële overheidsgegevens zoals wettelijke, bestuursrechtelijke, culturele, milieu- en verkeersinformatie.	lidstaten, ondersteund door de Europese Commissie	eind 2002
Algemene elektronische toegang tot de belangrijkste openbare basisdiensten van de lidstaten.	lidstaten	eind 2002/3
Vereenvoudigde on line administratieve procedures voor bedrijven, bv. snelle procedures voor de oprichting van een onderneming.	lidstaten, Europese Commissie	eind 2002
Ontwikkeling van een gecoördineerde benadering voor overheidsinformatie, ook op Europees niveau.	Europese Commissie	eind 2000
Bevordering van het gebruik van "open bron"-programmatuur in de overheidssector en beste praktijken voor elektronisch bestuur door de uitwisseling van ervaringen in de gehele Unie (via het IST- en het IDA-programma).	Europese Commissie, lidstaten	in de loop van 2001
Alle basisverrichtingen met de Europese Commissie moeten on line kunnen gebeuren (b.v. financiering, onderzoekcontracten, aanwerving van personeel, aanbestedingen).	Europese Commissie	eind 2001
Bevordering van het gebruik van elektronische handtekeningen in de openbare sector.	lidstaten, Europese Instellingen	eind 2001

c) Gezondheidszorg on line

Op de **Europese Raad van Lissabon** is erop gewezen dat *door overheidsdiensten op alle niveaus echte inspanningen moeten worden geleverd om nieuwe technologieën te gebruiken teneinde de informatie zo toegankelijk mogelijk te maken.*

De uitdaging

De gezondheidszorg is in alle lidstaten een grote, dure en moeilijk te beheren sector. Het hoofddoel van deze maatregel is een infrastructuur te ontwikkelen van gebruikersvriendelijke, gevalideerde en interoperabele systemen voor gezondheidsvoorlichting, ziektepreventie en medische verzorging.

Voor de uitbouw van een dergelijke infrastructuur bestaan er al heel wat instrumenten, maar op het niveau van de lidstaten zijn inspanningen nodig met het oog op een coherente totstandbrenging van de infrastructuur zodat technologie kan worden gebruikt om de doelstellingen van de gezondheidszorg te verwezenlijken.

Behalve dat er een infrastructuur nodig is die burgers, gezondheidswerkers en autoriteiten on line met elkaar kan verbinden, zijn er nog vier belangrijke uitdagingen om on line-gezondheidszorg ten volle te kunnen benutten:

- Elektronische gezondheidsdiensten vormen een groeisector in Europa en in de wereld toe. Daarom moeten er beste praktijken worden geïdentificeerd en verspreid. Tegelijkertijd moeten er Europese criteria voor benchmarking worden ontwikkeld.

- Informatie over gezondheid behoort tot de meest geraadpleegde informatie op Internet. De Europese burger beschikt momenteel echter over zeer weinig middelen om de kwaliteit en authenticiteit van deze essentiële informatie te beoordelen.
- Overheidsuitgaven voor gespecialiseerde telematica-instrumenten en -apparaten vormen een belangrijke post op de begrotingen voor gezondheidszorg. Momenteel bestaat er echter zeer weinig onafhankelijk technologisch aspectenonderzoek waardoor inkopers zich in hun besluitvorming kunnen laten leiden. Ook moeten gezondheidswerkers toegang hebben tot netwerken met de recentste richtsnoeren inzake gegevens over de volksgezondheid, als hulp bij hun besluitvorming inzake ziektebeheer.
- Europa bekleedt momenteel een sterke positie in de opkomende elektronische gezondheidszorg, die ongeveer 6% van de IT-markt vertegenwoordigt. Er heerst echter nog steeds onzekerheid in de sector gezondheidstelematica met betrekking tot aansprakelijkheid en gegevensbescherming, de wettigheid van het on line verstrekken van medisch advies en het on line aanbieden van farmaceutische informatie en producten.

Het antwoord van e-Europa

Het beheer en de exploitatie van gezondheidsdiensten behoren tot de bevoegdheden van de lidstaten, maar er is wel een rol weggelegd voor de Gemeenschap, die hun activiteiten kan aanvullen, met als doel verbetering van de volksgezondheid, preventie van ziekten en aandoeningen bij de mens en het wegnemen van bronnen van gevaar voor de menselijke gezondheid (artikel 152 van het Verdrag van Amsterdam).

Via het IST-programma zullen maatregelen worden genomen om **beste praktijken** op het gebied van elektronische gezondheidszorg te identificeren en te verspreiden en **criteria voor benchmarking te ontwikkelen**. Voorts zal, in samenwerking met vooraanstaande deskundigen, een reeks kwaliteitscriteria voor websites betreffende gezondheid worden vastgesteld.

De Commissie zal een mededeling publiceren over "Wettelijke aspecten van elektronische gezondheidszorg in 2001". Doel daarvan is de huidige wetgeving die op dat terrein van invloed is te toetsen, **de bestaande wetgeving te verduidelijken en het bedrijfsleven meer vertrouwen te geven** om deze markt te betreden. Er moet ten volle rekening worden gehouden met de gegevensbescherming op het gebied van de gezondheidszorg. Met dit antwoord beoogt e-Europa de marktontwikkelingen te versnellen.

Er zal diepgaand technologisch aspectenonderzoek worden verricht, dat heel Europa bestrijkt, naar de belangrijkste telematicatoepassingen op het gebied van de gezondheidszorg om de uitvoerbaarheid daarvan op het stuk van interoperabiliteit en kosteneffectiviteit te beoordelen. Daarnaast zullen er specifieke netwerken voor gegevensbeoordeling worden opgericht, ondermeer een netwerk inzake de effectiviteit van geneesmiddelen, waarmee de **gezondheidszorgstelsels van de lidstaten gefundeerde aankoopbesluiten** kunnen nemen, en via netwerken verbonden databanken over de incidentie van overdraagbare ziekten in de lidstaten.

De Commissie zal de totstandbrenging van netwerken door de lidstaten op Europees niveau faciliteren en tegelijk zorgen voor kwaliteitsborging in Europees verband.

Actieplan e-Europa: Gezondheidszorg on line		
Maatregel	Betrokkene(n)	Termijn
Ervoor zorgen dat eerste- en tweedelijns-gezondheidswerkers beschikken over een infrastructuur voor gezondheidstelematica, met inbegrip van regionale netwerken.	lidstaten	eind 2002

Identificatie en verspreiding van beste praktijken in elektronische gezondheidsdiensten in Europa en vaststelling van criteria voor benchmarking.	lidstaten, Europese Commissie, particuliere sector	zo spoedig mogelijk in 2002
Vaststelling van een reeks kwaliteitscriteria voor websites op het gebied van gezondheid.	Europese Commissie, lidstaten, particuliere sector	eind 2001
Totstandbrenging van netwerken voor technologisch aspectenonderzoek en gegevensbeoordeling in de gezondheidszorg.	Europese Commissie, lidstaten, Particuliere sector	eind 2002

d) Europese digitale inhoud voor wereldomspannende netwerken

De Europese Raad van Lissabon concludeerde dat:

- *de inhoudsindustrie een meerwaarde schept door de Europese culturele diversiteit te exploiteren en via netwerken te verspreiden;*
- *de lidstaten en de Commissie ervoor moeten zorgen dat er inhoud beschikbaar is voor snelle netwerken.*

De uitdaging

De inhoudsindustrie is een snel groeiend segment van de Europese economie. Europa beschikt over een sterke basis waarop een dynamische digitale-inhoudsindustrie kan worden gebouwd: een sedert lang gevestigde drukkerij- en uitgeverijsector, een uitgebreid cultureel erfgoed en grote taalverscheidenheid die kunnen worden geëxploiteerd, alsmede een aanzienlijke, groeiende audiovisuele sector. Een belangrijke uitdaging voor de Europese inhoudsindustrie is optimaal gebruik te maken van de kansen die worden geboden door de komst van digitale technologieën. Steun voor digitalisering van de productie en distributie van Europese digitale inhoud is dan ook van essentieel belang. Voorts bezit Europa 100.000 culturele instellingen (musea, bibliotheken en archieven) die werk bezorgen aan meer dan 1 miljoen mensen. Zij bevatten een schat aan informatie die toegankelijker kan worden gemaakt en effectiever kan worden geëxploiteerd.

De belangrijkste uitdagingen zijn **het doen aanslaan van nieuwe technologieën voor het scheppen van nieuwe inhoud, de digitalisering van materiaal, het zorgen voor blijvende toegankelijkheid en de ontwikkeling van nieuwe diensten**. Verdere belangrijke doelstellingen zijn ondermeer de versterking van de Europese inhoudsindustrie en meer steun voor haar samenwerking met onderwijskringen, met de daarmee samenhangende inzet van materiële en immateriële middelen.

Wel draagt een aantal factoren bij tot het risico dat het potentieel van Europa op dit gebied niet wordt gerealiseerd.

- De digitalisering van culturele goederen is ongelijk, waardoor de capaciteit van de industrie om Europese producten te ontwikkelen wordt beperkt. Een versnipperde Europese markt belemmert een snellere groei.
- Het gebrek aan duidelijkheid en eenduidigheid in de regels inzake toegang tot en exploitatie van overheidsinformatie is een duidelijk voorbeeld.

- De digitale inhoud is onvoldoende toegesneden op culturele en taaldiversiteit. Dergelijk maatwerk kan Europese bedrijven helpen om een mondiale aanwezigheid te vestigen en nieuwe markten aan te boren.
- Er is onvoldoende samenwerking tussen onderwijs- en culturele instellingen en kringen en de inhoudindustrie.
- De aard van inhoud verandert - Europa staat zwak bij de online-distributie van inhoud en informatie via mondiale netwerken. Inhoud is een essentieel ingrediënt bij het bevorderen van online-verkoop. Tegelijk betekenen ontwikkelingen op het gebied van mobiele Internettoegang en het toenemende belang van mobiele elektronische handel dat de leveranciers van inhoud hun producten aan nieuwe toegangsapparatuur zullen moeten aanpassen.

Het antwoord van e-Europa

In antwoord op het verzoek van de Europese Raad van Lissabon is de Commissie momenteel bezig met het versterken en vernieuwen van initiatieven die steun verlenen aan de inhoudindustrie in het digitale tijdperk. Uit het oogpunt van het scheppen van culturele inhoud zijn dit MEDIA plus voor de audiovisuele sector en het nieuwe kaderprogramma CULTURE 2000. Als vervolg op de programma's INFO 2000 en de meertalige informatiemaatschappij (MLIS) start de Commissie met **een programma ter aanmoediging van de ontwikkeling en het gebruik van Europese digitale inhoud op mondiale netwerken** en ter bevordering van de taalverscheidenheid in de informatiemaatschappij.

Bijzondere aandacht zal gaan naar steun voor de totstandbrenging van een kader ter ondersteuning van de commerciële exploitatie van overheidsinformatie, de ontwikkeling van educatieve inhoud en meertalige diensten, waarmee de ontwikkeling, distributie en verkoopbevordering van Europese audiovisuele werken en multimediate producten worden gestimuleerd en de rechtstreekse uitzending van culturele evenementen op Internet wordt bevorderd. Het optreden op nationaal niveau zal worden gecomplementeerd via een **betere coördinatie van digitaliseringsprogramma's in heel Europa** om de toegang tot het gemeenschappelijk Europees erfgoed te verruimen.

Actieplan e-Europa: Europese digitale inhoud voor wereldomspannende netwerken		
Maatregel	Betrokkene(n)	Termijn
Start van een programma om de ontwikkeling en het gebruik van Europese digitale inhoud op mondiale netwerken te stimuleren en de taalverscheidenheid in de informatiemaatschappij te bevorderen, inclusief maatregelen om de exploitatie van overheidsinformatie te ondersteunen en Europese digitale collecties van belangrijke gegevensbestanden aan te leggen. ¹⁸	Europese Commissie, lidstaten, particuliere sector	eind 2000
Totstandbrenging van een coördinatiemechanisme	Europese Commissie,	eind 2000

¹⁸ Ontwerp-voorstel voor een beschikking van de Raad tot vaststelling van een meerjarenprogramma van de Gemeenschap ter aanmoediging van de ontwikkeling en het gebruik van Europese digitale inhoud op mondiale netwerken en ter bevordering van de taalverscheidenheid in de informatiemaatschappij. Zie http://europa.eu.int/comm/information_society/econtent/index_en.htm.

voor digitaliseringsprogramma's in alle lidstaten - vaststelling van gemeenschappelijke thema's, inventarisering van beschikbare middelen, zorgen voor interoperabiliteit.	lidstaten	
--	-----------	--

e) **Intelligente vervoersystemen**

De Europese Raad van Lissabon verzocht dat:

- *de liberalisering van het vervoer wordt bespoedigd om tot een volledig operationele interne markt te komen;*
- *de Commissie zo spoedig mogelijk haar voorstellen indient over het gebruik en het beheer van het luchtruim.*

De uitdaging

De belangrijkste uitdaging voor Europa bestaat erin te voldoen aan de groeiende vraag naar mobiliteit binnen de begrensde vervoerinfrastructuur. Alle vervoernetten staan voor drie fundamentele problemen: **congestie, veiligheid en een tekort aan nieuwe diensten**

Congestie is een groot probleem in zowel het weg- als het luchtvervoer. Vertragingen in het luchtverkeer zijn gedeeltelijk te wijten aan structurele onvolkomenheden van het systeem (luchtruimbeheer), maar ook aan de heterogene aard van de verschillende systemen voor luchtverkeerbeheer, die geen gelijke tred hebben gehouden met de technologische ontwikkelingen. Er moeten geautomatiseerde hulpmiddelen komen om de verkeersleiders bij te staan, gekoppeld aan de introductie van overdracht van vliegtuiginformatie via datalinks.

Congestie op de wegen is met name acuut in stedelijke gebieden en trans-Europese corridors, met de daarmee gepaard gaande negatieve milieu-effecten. Intelligente systemen en diensten voor het wegvervoer kunnen knelpunten ontlasten en de vervuiling verminderen, maar worden vaak te fragmentarisch ontwikkeld en het duurt soms buitensporig lang voordat de eindgebruiker toegang krijgt tot volledig operationele diensten. Voertuigidentificatie en elektronische verbindingen tussen voertuig en dienstverleners, b.v. verkeersinstanties, zijn sleutelementen van een intelligent vervoersysteem. De lidstaten moeten onderling en met de particuliere sector samenwerken om de invoering van intelligente vervoersystemen in steden en regio's te versnellen en de ontwikkeling van verkeers- en reisinformatiediensten mogelijk te maken.

De **bezorgdheid over de veiligheid** is op de voorgrond gekomen door trein- en scheepsrampen. Verkeersveiligheid blijft een belangrijke kwestie. Hoewel er zich de laatste tijd in Europa geen luchtrampen hebben voorgedaan, neemt het aantal meldingen van bijna-ongevallen toe. De veiligheid van het zeevervoer lijdt onder gebrekkige informatie en vereist een betere identificatie en bewaking van het verkeer langs de kusten van de lidstaten, in het bijzonder van schepen die verontreinigende goederen vervoeren.

Voor autobestuurders en andere weggebruikers zijn systemen die de veiligheid verhogen de voornaamste zorg, onmiddellijk gevolgd door systemen die het rijgemak verhogen (hulp/waarschuwingssystemen). De uitdaging bestaat erin op alle nieuwe voertuigen actieve veiligheidssystemen te introduceren. Plaatsbepaling voor draadloze oproepen naar het nummer 112, waarna toegang volgt tot een volledige reeks nooddiensten, kunnen in belangrijke mate bijdragen tot de openbare veiligheid en meer comfort.

Een belangrijke verklaring voor het **tekort aan nieuwe diensten** en technologische oplossingen voor problemen als congestie en veiligheid is de uiteenlopende wijze waarop de vervoerinfrastructuur in de lidstaten wordt beheerd. Dit is een belemmering voor dienstenleveranciers, die daardoor van de schaalvoordelen van de Europese markt verstoken blijven. Wat het spoorvervoer betreft, belemmeren strenge nationale technische en operationele eisen de ontwikkeling van het spoorverkeer in een trans-Europees perspectief.

De totstandbrenging van een intelligente vervoersinfrastructuur in Europa moet veel verder reiken dan het Internet en zal de exploitatie van het volledige potentieel van de informatie- en communicatietechnologieën in een gecoördineerd en duurzaam kader behelzen.

Het antwoord van e-Europa

Zowel in de lidstaten als in Europese onderzoekprogramma's zijn er technologische oplossingen voor bovenvermelde problemen ontwikkeld. Er zijn veelbelovende tekenen dat deze technologieën stilaan worden ingevoerd. De rol van e-Europa zal erin bestaan **nieuwe oplossingen een vliegende start te bezorgen en de invoering ervan te versnellen**.

Op het gebied van intelligent vervoer, **moeten nog belangrijke beleidsbesluiten worden genomen**. Dit is met name het geval voor de totstandbrenging van een gemeenschappelijk Europees luchtruim, de invoering van Galileo, het gebruik van intelligente systemen voor weg-, spoor- en zeevervoer en de toekomst van het stadsvervoer. Europa moet meer investeren om ervoor te zorgen dat intelligente vervoersystemen over de gehele linie voldoende presteren om aan de vraag van de verwachte verkeerstoename te kunnen voldoen.

De particuliere sector speelt een sleutelrol in de ontwikkeling van intelligente vervoerdiensten. Bij de uitvoering van de maatregelen van e-Europa moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de belemmeringen voor de ontwikkeling en het gebruik van particuliere en/of openbare diensten worden opgeheven.

Actieplan e-Europa: intelligente vervoerssystemen		
Maatregel	Betrokkene(n)	Termijn
Levering van locatiegegevens aan hulpdiensten, o.m. via het nummer 112 (nieuw richtlijnvoorstel universele diensten).	Europese Commissie, Europees Parlement, Raad	zo spoedig mogelijk in 2001
Totstandbrenging van een gemeenschappelijk Europees luchtruim.	Europees Parlement, Raad	eind 2002
Uitvoering van de aanbeveling over de deelneming van de particuliere sector aan de invoering van reizigersinformatiediensten in Europa.	lidstaten, particuliere sector	eind 2000
Plan voor de invoering van intelligente systemen voor het wegvervoer.	Europese Commissie, Europees Parlement, Raad	eind 2001
Beschikking van de Commissie inzake de vaststelling van specificaties voor draadloze communicatie voor hogesnelheidstreinen.	Europese Commissie, lidstaten	eind 2000
Vaststelling van een richtlijn voor een	Europese Commissie,	eind 2001

Europees meld- en informatiesysteem voor zee- en binnenvaart.	Europees Parlement, Raad	
Vaststelling van een besluit tot verdere ontwikkeling van de Galileo-infrastructuur.	Europese Commissie, Europees Parlement, Raad	eind 2000
